

**Bergendals förskola
Sollentuna kommun**

**Hanna Eriksson, Ekerö kommun
Pelle Laag, Nacka kommun**

Observation vecka 6 år 2012

Innehållsförteckning

VÅGA VISA	3
SAMMANFATTNING	4
<i>Sammanfattande slutsats om enheten</i>	4
<i>Jämförelse med tidigare observation</i>	4
<i>Starka sidor</i>	5
<i>Förbättringsområden</i>	5
FAKTA OM ENHETEN	6
<i>Typ av förskola</i>	6
<i>Ledning</i>	6
<i>Organisation</i>	6
OBSERVATIONENS METOD.....	7
MÅLOMRÅDEN	8
<i>Normer och värden</i>	8
<i>Utveckling och lärande/kunskaper</i>	9
<i>Ansvar och inflytande för barn</i>	12
<i>Förskolechefens ansvar</i>	14
REFERENSER	17

VÅGA VISA

VÅGA VISA är ett samarbete om utvärdering inom utbildningsområdet mellan Danderyd, Ekerö, Nacka, Sollentuna, Tyresö och Upplands Väsby kommuner.

VÅGA VISA innehåller fyra delområden:

- observationer
- självvärderingar
- kundundersökningar

VÅGA VISA ska:

- ske utifrån ett medborgarperspektiv stimulera till erfarenhetsutbyte och ökat lärande
- ge kommuner och skolor underlag till förbättring och utveckling
- ge underlag för analyser och jämförelser mellan kommuner och skolor
- utgöra en viktig del av kvalitetsuppföljningen
- bidra till ökad måluppfyllelse.

Metoden

Observationer genomförs av skolledare och pedagoger. Observatörerna bildar lag som besöker en skola i en annan kommun under en period, ofta en vecka. Observatörerna skaffar sig en så heltäckande bild som möjligt av skolan och dess verksamhet genom verksamhets- eller lektionsbesök samt intervjuer med barn, elever, personal och skolledning. I observationsarbetet ingår också att ta del av skolans pedagogiska dokumentation.

En metodbok styr och stödjer observatörerna i deras arbete*. Metodboken är gemensam för alla verksamheter från förskola till vuxenutbildning. Observationen redovisas i en rapport som skrivs enligt en särskild mall.

Målområden

Observatörerna beskriver och bedömer verksamheten på fem områden som följer läroplanernas målområden:

- Normer och värden.
- Utveckling och lärande/kunskaper.
- Ansvar och inflytande för barn/elever/studerande.
- Bedömning och betyg (gäller inte förskola).
- Förskolechef/rektors ansvar

* Metodbok och ytterligare information finns på www.nacka.se/vagavisa

Sammanfattning

Sammanfattande slutsats om enheten

På Förskolan Bergendal har förskolechef och pedagoger 2011 beslutat sig för att göra en ”nystart” av verksamheten. Detta efter att resultaten från föräldraenkäten inte varit så bra.

Under 2011 har förskolans nya chef tillsammans med pedagogerna med stort engagemang genomfört ett omfattande utvecklingsarbete av barnens lärandeprocesser. Detta arbete har gett ett gott resultat. Arbetsklimatet på förskolan är 2012 mycket gott efter ett år med stora personalomsättningar.

I förskolan finns glada, självständiga och nyfikna barn. Pedagogerna sätter barnen i fokus och skapar arbetsro i verksamheten. Förskolechefen mår om ett trivsamt arbetsklimate och leder förskolans verksamhet med demokratiska arbetsformer där pedagogerna ges inflytande.

I det pågående utvecklingsarbetet med lärandeprocesserna kan den moderna tekniken ges ett större utrymme och även ett mer laborativt och experimentellt arbete i matematik, teknik och naturvetenskap.

Det systematiska kvalitetsarbetet med mål, utvärdering och uppföljning är under utveckling.

Jämförelse med tidigare observation

Förbättringsområden

i tidigare rapport 2003:

Nuläge:

Synliggöra barnens lärande genom tydliga individuella utvecklingssamtal som också ska leda till en handlingsplan.	Förskolan har idag nya och goda rutiner i arbetet med barnens individuella utvecklingsplan.
Tydliggör dokumentationen så barnen kan följa sin inlärningsprocess.	Förskolan är på god väg att för barnen tydliggöra lärandet genom en förbättrad portfolio och dokumentation på väggarna.
Arbeta gemensamt fram en tydligare verksamhetsplan utifrån Lpfö-98.	En tydlig verksamhetsplan finns. Att få denna att ingå i kvalitetsarbetet på ett systematiskt sätt återstår till viss del.
Arbeta fram en grovplanering på så sätt att barnens handlingsplaner överensstämmer med Lpfö-98 och tydliggörs i en synlig veckoplanering.	En genomtänkt grovplanering görs där hänsyn tas till barnens intressen och behov. Denna är tydlig i veckoplaneringen.
Schemalagd planeringstid och schemalagd rasttid för förskolechef och personal.	Schemalagd planeringstid och rasttid finns.

Starka sidor

Förskolans glada, självständiga och nyfikna barn.

Normer och värden sid 8

Utveckling och lärande sid 9

Ansvar och inflytande 12

Pedagogernas förhållningssätt till barnen

Normer och värden sid 8

Förskolechef och pedagoger som gemensamt skapar ett trivsamt arbetsklimat.

Normer och värden sid 8

Förskolechefens ansvar 14

Det pågående utvecklingsarbetet med lärandeprocesserna

Utveckling och lärande sid 10

Ansvar och inflytande 12

Förskolechefens ansvar 14

Förskolechefens och pedagogernas engagemang i de genomgripande pedagogiska förändringarna av verksamheten

Förskolechefens ansvar 14

Förbättringsområden

En större tillgänglighet för barnen på skapande och lärande material

Utveckling och lärande sid 9

Ansvar och inflytande 12

Den digitala tekniken i lärandeprocessen

Utveckling och lärande sid 9

Ett mer laborativt och utmanande arbete i matematik, teknik och naturvetenskap

Utveckling och lärande sid 9

Det systematiska kvalitetsarbetets otydlighet

Förskolechefens ansvar sid 14

Fakta om enheten

Typ av förskola

Förskolan Bergendal är en privat förskola ägd av Bergendals kursgård. Förskolan ligger i anslutning till kursgården. Kursgården har möjlighet att nyttja förskolan med tillsyn av kursdeltagares barn, vilket dock sällan sker.

Förskolan består av en avdelning med 22 barn, indelade i 3 åldersgrupper. Samtliga barn på förskolan har svenska som sitt modersmål.

Förskolan har tillgång till kursgårdens stora parkytor med närhet till Edsvikens strand och skogsområden.

Ledning

Förskolechefen har det övergripande ansvaret för förskolans verksamhet med det yttersta ansvaret för driften och kvaliteten. Förskolechefen har för detta en tjänst på 50 %. Kursgården Bergendal bistår med ekonomisk kompetens. Förskolan har som mål att alla pedagoger ska känna delaktighet och tillsammans fatta beslut om verksamheten.

Organisation

Förskolan Bergendals förskola har vid vårt besök 22 barn inskrivna och 4,2 årsarbetare, samtliga utom kocken är kvinnor. Antal barn per årsarbetare är 5,2. Ett barn har extra resurstöd. Verksamheten har en förskollärare (0,75) och fyra barnskötare (2,9) samt en utbildad (0,42). Förskolan har en halvtidsanställd kock.

Förskolan är indelad i tre åldersgrupper, Vitsippor 1-3 år, Blåklockor 3-4 år och Solrosor 5-6 år. Varje pedagog har ansvaret för en grupp barn.

Observationens metod

Innan vi startar observationen tar vi del av de dokument vi får. Ytterligare referensmaterial får vi under vår observationsvecka.

Vi observerar Förskolan Bergendal, under tiden 6/2 – 8/2:

- Samtal med barnen.
- Intervjuer och/eller samtal med samtliga pedagoger.
- En intervju samt flera samtal med förskolechefen.
- Observation av samlingsstunder.
- Deltagande vid måltider.
- Deltagande vid olika gruppaktiviteter.
- Observation av samling på gården.
- Deltagande i skogsutflykt.
- Tagit del av dokumentationer, portfolio och bilder i verksamheten.

De resterande dagarna under observationsveckan reflekterar och skriver vi observatörer rapporten tillsammans.

Målområden

Normer och värden

Beskrivning

Målet i Bergendals likabehandlingsplan är att ”alla barn ska känna sig trygga och bemötas och behandlas med respekt för sin egenart”. De pedagoger som arbetat flera år på förskolan intygar att de gemensamt formulerat planen och att dokumentet är under ständig uppdatering. I intervjuer med de nyanställda pedagogerna får vi svävande svar.

Vi ser att barnen behandlas likvärdigt och att pedagogerna tar till vara barnens intressen oavsett kön. Vi ser flickor och pojkar leka i olika konstellationer i de olika rummen och med allt material. Pedagogerna beskriver att de ibland medvetet styr gruppsammansättningar. Det kan vara för att hjälpa något barn att komma in i leken, att motverka fasta konstellationer eller för att blanda flickor och pojkar. Förskolechefen berättar att de gjort om ”dockvrån” till en hemvrå där vi kan se köksutrustning och dockor, men också bilar och dinosaurier. Vi ser en flicka laga mat och en pojke som går förbi med en lastbil full med dinosaurier, vilket slutar med att flickan och pojken leker med dinosaurierna. Några nyinköpta dockor får könsneutrala namn som Knoll och Tott.

Barnen på Bergendal umgås med varandra helt oavsett ålder och kön och vi ser att barnen värnar om varandra. Ett exempel ser vi när ett av de yngsta barnen uppmärksammar pedagogen på att ett annat barn behöver hjälp. Pedagogerna har ett lyhört förhållningssätt och lyssnar på barnens önskemål. Vi är med när några barn vill måla, vilket de får och några barn vill gå ut, vilket pedagogen också ser till att de får göra.

Atmosfären på Bergendals förskola är påtagligt positiv och vänlig. Barnen är glada och verkar tycka om alla andra barn och pedagogerna. Vi ser få konflikter bland barnen och när de uppstår finns någon pedagog till hands som hjälp. Vi ser också att pedagogerna ger barnen möjlighet till att vara ostörda i leken. Pedagogerna bemöter barnen på ett respektfullt sätt och ger dem uppmärksamhet.

Vi uppfattar att det är arbetsro i förskolan bland annat när barnen leker tillsammans längre stunder med olika material. Pedagogerna talar, som vi uppfattar det, med lågmälda röster till barnen och varandra.

Bedömning i text

Alla pedagoger är inte insatta i förskolans likabehandlingsplan, vilket alla bör vara. Pedagogernas metoder för att motverka traditionella könsmonster är genomtänkta och väl fungerande.

Pedagogerna har ett vänligt och respektfullt bemötande av barnen vilket visar sig i en harmonisk och glad barngrupp där alla åldrar med dess olikheter ses som tillgångar. Vi bedömer att pedagogernas närvaro i barngruppen gör att få konflikter uppstår.

Hela verksamheten präglas av arbetsro och ett gott arbetsklimat, som främjas av väl inarbetade rutiner. Miljön är trygg för barnen och är ett stöd för deras lärande.

Bedömning enligt skala¹

Ej tillfredsställande	Tillfredsställande	God kvalitet	Mycket god kvalitet
1,0	2,0	3,0	4,0
☐	☐	☐	☒

Utveckling och lärande/kunskaper

Beskrivning

I förskolan Bergendals vision står att ”vi vill locka barnen att utforska sin omvärld genom att ha ett pedagogiskt stimulerande material som eggjar deras fantasi och som leder till lustfyllt lärande”.

Alla barn på förskolan arbetar under vårt besök med temat ”rymden”. Vi kan se detta på olika sätt. I taket hänger en tyghimmel dekorerad med raketer och stjärnor som barnen gjort. På väggarna hänger en mängd olika dokumentationer över barnens arbete där också processerna är beskrivna. Vi ser att en uppgift har varit att måla månen och en annan har varit att måla rymdvarelser och raketer.

Förskolans avdelning har på förmiddagen ett fast schema att följa. I schemat ingår en samlingsstund utomhus på morgonen. Barnen sitter på bänkar och deltar i en genomgång av närvaron. Därefter får de en frukt i ett litet utrymme med infravärme. Före lunch har barnen en annan samlingsstund som planerats av pedagogerna. På 3-5-åringarnas samlingsstund har en pedagog i taget ansvaret för innehållet under en vecka.

Vid vår närvaro går pedagogen igenom planetsystemet med barnen. Hon fångar upp vad barnen vet sedan tidigare och har förberett samlingen genom att tillverka planetbilder med magnet på baksidan, vilka hon sätter upp på en whiteboard. Barnen lyssnar intresserat och får fundera och berätta vad de vet. Under veckan ska sedan barnen få arbeta med planeter på olika sätt.

Solen med planeterna, månen, satellit, kometen, stjärnfall och raketen på whiteboarden.

¹ SKALA :

4.0 MYCKET GOD KVALITET – verksamheten uppvisar goda lösningar och förhållanden som visar att den kommit långt i sin strävan att nå målen.

3. 0 GOD KVALITET – verksamheten har i huvudsak god kvalitet med vissa förbättringsområden.

2. 0 TILLFREDSSTÄLLANDE – verksamheten är i huvudsak tillfredsställande, men har varierande kvalitet eller vissa brister.

1.0 EJ TILLFREDSSTÄLLANDE – verksamheten är utifrån gällande styrdokument inte tillfredsställande.

I flera fall ser vi en medveten strategi hos pedagogerna att träna barnen i att klara uppgifter självständigt. Barnen ges också möjlighet till självständighet genom att själva få välja lekar. Barnen har inte vid något tillfälle svårt att välja lek och är fokuserade på det de gör. Ibland får en pedagog på barnens begäran läsa en saga. Barnen på hela förskolan visar sin nyfikenhet genom att ibland komma fram till oss observatörer för att prata och visa oss olika saker.

Barnen samarbetar i lekarna och leker mest i grupper. Tre-fyra barn dansar i ett rum. De får klara sig själva och väljer själva sin musik. Vi ser att pedagogerna samarbetar i pedagogiska frågor och ger tips och idéer till varandra. De dokumenterar sitt eget arbete men vi hittar inga gemensamma pärmar för detta.

För att ge barnen ett stöd till språket används ofta bilder för att tydliggöra. Flera pedagoger använder ”stödtecken” och alla barn förstår de vanligaste tecknen enligt pedagogerna. Vi uppfattar att pedagogerna tar sig tid att lyssna på barnen, till exempel vid måltiderna då livliga samtal förs. På samlingen ser vi att barnen tränar sitt ordförråd och sin begreppsuppfattning genom att de sjunger, leker med rim och ramsor och att en pedagog berättar sagan om ”den lilla, lilla gumman” som alla barn deltar i. På väggen hänger ett bildhäfte med olika barnsånger. När vi frågar hur de fångar upp barnens bokstavs- och skrivintresse ger en pedagog ett exempel på hur de brukar läsa på skyltarna på bussen tillsammans. I miljön på förskolan ser vi dock inget lättillgängligt skrivmaterial såsom bokstäver, papper och pennor.

Barnen uppmuntras i matematiskt tänkande på olika sätt. En grupp femåringar sitter och bygger små insekter, robotar och giraffer med ett byggmaterial, ”plus-plus”, som påminner om lego. En pojke bygger en nyckelpiga med sex ben fritt från minnet. Han vill därefter bygga en gräshoppa men vet inte hur många ben den har och frågar pedagogen. Hon svarar att ”det kan vi ta reda på”, vi kan se om vi hittar en bild i datorn. Pojken ser att gräshoppan har ett plus ett ben där framme och fyra där bak, ”det blir sex”. Därefter bygger han en gräshoppa som pedagogen fotograferar och händelsen dokumenteras med text. Vid en matsituation med några yngre barn skalar pedagogen clementiner och diskuterar samtidigt med barnen om klyftornas former och antal. Vi ser att matematiken i vardagssituationer ofta används, men i miljön ute och inne ser vi inga särskilda platser med laborativt matematikmaterial som är tillgängligt och lockande för barnen.

Vi ser flera exempel på att pedagogerna lyfter fram fakta om naturen. I en monter ligger en bålgeting i en burk med en intilliggande faktatext som pedagogerna kan använda sig av. Förskolans arbete med rymden och barnens intresse för insekter är ytterligare exempel på arbetet med naturvetenskap. Vi ser inte några konkreta exempel på naturvetenskapliga eller tekniska experiment under våra observationsdagar och inte heller i någon dokumentation.

På förskolan finns flera digitalkameror. Det finns två arbetsdatorer för pedagogerna men ingen dator för barnen. I ett av rummen finns en stor TV och en video, som används till att någon gång visa inspelade sekvenser från verksamheten, som Lucia och till att titta på barnfilm även kallat ”fredagsmys”.

För barn i behov av särskilt stöd kan specialpedagog från kommunen anlitas för att ge pedagoger handledning. Förskolan har ett barn med behov av resurstöd. Stödet används till

att anställa en extra pedagog till barngruppen och en pedagog är avdelad till att ha ett extra ansvar. Förskolan har inga barn som är i behov av modersmålsstöd.

Förskolan har utarbetat en beskrivning på vad som är viktigt i dokumentationen av barnens arbete. ”Hur ska vi dokumentera på barnstugan Bergendal”. I texten står det med stora bokstäver: ”Pedagogisk dokumentation handlar om att synliggöra processer, fånga en kedja av handlande, tänkande och lärande som man själv och barnen är en del av”. På väggarna finns några dokumentationer av barnens arbete med beskrivningar på barnens lärande/läroprocesser. Vid flera av dessa dokumentationer finns läroplansmål uppsatta. Pedagogerna säger att deras tanke är att dokumentationerna ska sättas in i barnens portfoliopärmar. I portfoliopärmarna ser vi konkreta exempel på barns lärande, till exempel ”jag har lärt mig att klippa”. Vi ser att pedagogerna ofta dokumenterar med foto och för anteckningar om barnen i verksamheten. Till exempel ser vi en omfattande dokumentation om alla femåringarnas utveckling i sitt skridskoåkande. För att skapa bättre förutsättningar till dokumentation har förskolan köpt digitalkameror och en arbetsdator.

Vi slås av att det mesta av barnens leksaker och material finns placerade högt upp på hyllor såsom målar-material, portfoliopärmar, spel, klossar, dockor. Pedagogerna förklarar för oss att det finns en medveten tanke kom detta. Tidigare hade de mycket material framme och tillgängligt för barnen, men pedagogerna tyckte att ”det ofta var alldeles för rörigt och att det blev för mycket intryck för barnen”. Pedagoger säger att när barnen frågar efter material tar de ner det. De säger också att de är noga med att fånga upp barn som inte vet vad de ska göra och hjälper dem att föreslå något material. En pedagog berättar att ”för att barnen ska vara mer aktsamma om materialet introducerar och besjälar vi det som är inköpt”. Ett exempel som ges är när de introducerade två dockor. De berättar en historia om att dockorna ville bo hos några barn som brydde sig om dem och inte som i affären där många kastade dem på golvet och behandlade dem illa. Förskolan är rikt utrustad med material för alla åldrar. Vi ser dock inte något laborativt utforskande material som står framme och är lättillgängligt och som kan väcka barnens nyfikenhet.

Förskolan nyttjar sin närmiljö i stor utsträckning, bland annat till skogsutflykter. Barnen besöker biblioteket i Sollentuna Centrum ett par gånger varje termin. Förskolans femåringar åker skridskor varje vecka under vinterhalvåret. De åker då med en pedagog till Sollentuna Centrum.

Bedömning i text

Temaarbetet med Rymden lever i mycket hög grad upp till förskolans vision och eggat barnens fantasi och leder till ett lustfyllt lärande.

Samlingsstunden utomhus på morgonen är en trivsam och bra rutin för barn och föräldrar. Samlingen före lunch har ett mycket kvalitativt innehåll med ett stort inslag av lärande, där också barnens kunskaper är imponerande.

Vi bedömer att barnen har fått ett gott stöd i att bli självständiga och nyfikna.

Arbetsformerna på Bergendal stimulerar barnen att samarbeta och ta hjälp av varandra i olika aktiviteter.

Pedagogernas kommunikation med barnen stödjer dem i deras språkutveckling på ett utmärkt sätt under dagen och pedagogerna tar på ett utmärkt sätt tillvara de tillfällen som ges att använda sig av vardagsmatematiken.

Exemplen i arbetet med rymden, natur och djur ger barnen goda naturkunskaper. Däremot kan arbetssätt med naturvetenskapliga experiment utvecklas betydligt.

Den moderna tekniken kan utvecklas och integreras i verksamheten så att barnen får tillgång till den i större utsträckning.

Flera pedagoger gör ett bra arbete med de pedagogiska dokumentationerna av barnens lärande och är på god väg att utveckla detta arbetssätt. Genom handlingsplanen "Hur vi ska dokumentera på barnstugan Bergendal" får pedagogerna ett utmärkt stöd. För att barnen ska kunna reflektera över sina läroprocesser bör de ha portfoliopärmarna lätt åtkomliga.

Lekmaterialet på förskolan har en bra kvalitet men är till stor del inte tillgängligt och lockar inte barnen till ett utforskande och experimenterande arbete. Tillgängligt laborativt skrivmaterial bör finnas i större utsträckning för att väcka barns nyfikenhet för det skrivna språket och ett konkret, laborativt matematikmaterial kan utvecklas och bli mer synligt för att öka nyfikenheten hos barnen.

Användandet av förskolans närmiljö såsom utflykterna i naturen och de äldre barnens möjligheter till skridskoåkning under hela vinterhalvåret är utmärkt.

Bedömning enligt skala

Ej tillfredsställande	Tillfredsställande	God kvalitet	Mycket god kvalitet
1,0	2,0	3,0	4,0
☐	☐	☒	☐

Ansvar och inflytande för barn

Beskrivning

Barnens tankar och idéer ska påverka den dagliga verksamheten(ur Arbetsplan för Barnstugan Bergendal).

Förskolan arbetar med temat "Rymden" under större delen av vårterminen. En pedagog berättar att orsaken till detta är att barnen visat stort intresse för frågor som handlar om rymden. Vi kan läsa i en dokumentation att barnen fått frågan vad de vill lära sig om rymden. "Jag vill ta reda på om stjärnorna verkligen är stora eller små" och "hur kör raketerna egentligen och varför snurrar planeterna?" är några av de frågor som barnen ställer. Under vår vecka arbetar barnen med planeterna och fortsättningen kommande veckor beror på barnens önskemål och intressen berättar pedagogerna.

På samlingarna ser vi att barnen är intresserade och tar stor del i diskussionerna om rymden. De har också lätt för att lyssna på varandra. Barnen får även välja sånger och hjälpa till att placera planeter och rymdfarkoster på whiteboarden. Vid en målarstund med femåringarna där de målar av frukter undrar ett barn hur hon ska få samma färg som apelsinen. Hon uppmanas till att pröva med att blanda färger och upptäcker att hon själv kan göra nya färger. Denna upptäckt sprids bland barnen i gruppen och istället för frukter kommer målarstunden att handla om att hitta på nya färgblandningar.

Barnen inbjuds ofta till att vara medverkande och ges ansvar i vissa delar av de dagliga rutinerna. Pedagogerna uppmuntrar barnen att klä på sig själva så mycket de kan och de uppmanas också att hänga upp sina kläder. Vid måltiderna deltar inte barnen i dukningen, men vid de flesta borden får barnen servera sig själva. Till hjälp har pedagogerna hållt upp mjölken i små kannor som de yngsta barnen har lättare att hantera. Vi ser ett äldre barn gå efter en hakklapp och sätta denna på ett mindre barn. När morötterna tar slut går ett av barnen utan uppmaning ut efter mera. När barnen ätit färdigt får de skrapa av sin tallrik och duka av denna.

En gång i veckan får ett barn bestämma vilken mat som ska serveras, vilket skrivs in i kalendern. Detta sker inte under vår observation då förskolans kock är sjukskriven. Vi ser genom pedagogernas förhållningssätt att de hjälper barnen förstå grundläggande demokratiska värden. Detta genom att tydligt fördela ordet mellan barnen, att inte avbryta varandra och att lära barnen ”turtagning”. Förskolan har inga formella forum där barnen deltar i beslut. Vi uppfattar inga exempel på att barnen fått delta i miljöns utformning.

En stor del av informationen till föräldrarna sker via e-post. En gång i månaden skickar förskolechefen ett informationsbrev till föräldrarna och e-post används även vid behov. Förskolan har ingen egen webbplats.

Förskolan Bergendal har ett föräldraråd som har möte två-tre gånger per termin. En gång varje termin har förskolan ett föräldramöte då pedagogerna och förskolechefen fördelar informations- och diskussionspunkter. En av årets diskussionspunkter är att samtala om föräldraenkäten.

Ett nytt samtalsunderlag för föräldrar och pedagoger som används inför utvecklingssamtalet har utarbetats. I detta har vägen/processen till lärandet fått mer fokus.

Bedömning i text

Pedagogernas arbetssätt att utgå från barnens tankar och idéer är föredömligt i arbetet med rymden. Vi ser flera situationer, som till exempel vid målartillfället, där pedagogerna anstränger sig för att tillmötesgå barnens behov i lärandet och barnens inflytande bedömer vi som stort. Arbetssättet väcker barnens frågvishet och nyfikenhet.

Vi bedömer att barnens inflytande i sin miljö är ojämn. Barnen får ta ansvar utifrån sina förutsättningar på ett utmärkt sätt i samlingar och vid av- och påklädning. Vid måltiderna finns det utrymme för barnen att ta ett större ansvar och deras möjligheter att delta i beslut om hur miljön utformas kan utvecklas.

Genom att bestämma mat får barnen känna att deras åsikter har betydelse. Att lära barnen turtagning och hänsyn, vilket förskolan gör på ett utmärkt sätt, är en viktig del i de grundläggande demokratiska värderingarna.

Samverkan med föräldrar är bra. Föräldrarna är väl informerade och har möjlighet att påverka innehållet i verksamheten. Ett bra sätt att få föräldrar delaktiga och ge dem insyn i verksamheten är den snabba och direkta e-postkontakten.

Bedömning enligt skala

Ej tillfredsställande				Tillfredsställande				God kvalitet				Mycket god kvalitet				
1,0				2,0				3,0				4,0				
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☒	☐	☐	☐	☐

Förskolechefens ansvar

Beskrivning

Förskolechefen får frågan vad hon känner sig mest nöjd med i verksamheten och ger följande svar:

- ”Vi har en glad och nöjd barngrupp och alla barn tycker att det är kul att komma hit” och ”vi har ett schysst arbetsklimat”.
- ”Vi är på G, det har hänt mycket i det pedagogiska tänket och vi diskuterar ofta pedagogiska frågor”. ”Vi har bland annat blivit bättre på att dokumentera”.

Förskolan Bergendal bytte förskolechef januari 2011. Kundenkäten som gjordes i början av 2011 var enligt förskolechefen inte tillfredsställande. I verksamhetsberättelsen kan vi läsa att förskolan under 2011 ”jobbat med att starta om verksamheten och att förankra den bland all personal”. Det viktigaste har enligt planen varit att ägna tid åt att tolka och praktiskt tillämpa den nya läroplanen, vilket enligt samma plan har startat en lärandeprocess ”där vi börjar förstå hur arbetet ska utformas”. En mängd åtgärder som gjorts som ska stödja lärandet beskrivs.

En annan förbättringsåtgärd har varit att höja kompetensen i personalgruppen. Två förskollärare rekryterades inför höststarten 2011, men anställningarna blev kortvariga. Ny personal rekryterades bland andra en förskollärare. En förälder förklarar för oss att ”en viss oro uppstod under hösten, men att alla nu är nöjda med verksamheten”.

Att öka föräldrarnas intresse för förskolans arbete är ytterligare en viktig åtgärd enligt förskolechefen. En del av kvalitetsarbetet är att förbättra och synliggöra lärandet och utvecklingen för föräldrarna. Föräldrarådet har aktiverats och två-tre möten hålls varje termin. På dessa möten har föräldraenkäten Våga Visa tagits upp och förbättringsåtgärder diskuterats. Varje termin genomförs också ett föräldramöte där förskolechefen närvarar.

Förskolechefen deltar i en "föreståndargrupp" bestående av förskolechefer från andra fristående förkolor. Dessa möten är ett gott stöd och ger mig en del tips säger förskolechefen.

De pedagogiska diskussionerna förs på kvällsmöten en gång i månaden och på två planeringsdagar varje termin. Pedagogerna har också två och två planeringstid varje vecka.

I förskolans kvalitetsredovisning finns förskolans verksamhet beskriven med läroplanens målområden som utgångspunkt utifrån en mall från kommunen. Dokumentet har utarbetats av pedagoger och förskolechef tillsammans. Denna kvalitetsredovisning skrevs samtidigt som en stor del av personalen slutade och nya anställdes. Under hösten 2011 har förskolechefen utarbetat en arbetsplan med nya mål för Bergendal och diskuterat denna fortlöpande med personalen. Arbetsplanen har utarbetats utifrån Lpfö98 med Bergendals tolkningar. Denna arbetsplan är det dokument som personalen i huvudsak säger sig arbeta efter.

Förskolechefen framhåller vid vår intervju förskolans goda stämning och arbetsklimat. Vi ser också personalens vilja att förändra och utveckla verksamheten. Pedagogerna berättar att de känner sig delaktiga och att de har en lyhörd förskolechef. När vi frågar pedagogerna vem som är deras pedagogiska ledare får vi svar som: "Det är inte en pedagogisk ledare, utan vi använder varandras kompetenser". Varje termin har förskolechefen medarbetarsamtal med varje pedagog under en lunch på kursgården.

En del föreläsningar är obligatoriska för alla, andra är kurser som pedagogerna själva föreslår. Pedagogerna säger att de är nöjda med den fortbildning de erbjuds och tycker att de ofta får gå på kurser och föreläsningar som de själva föreslår. Bland annat har alla pedagoger gått på föreläsningar om den nya läroplanen.

Inskolningen av barnen på Bergendal sker enligt ett inskolningsschema. Då antalet barn är litet går inskolningarna smidigt enligt pedagogerna. Barnen och familjerna är också ofta kända för varandra då de flesta bor på samma gata. När femåringarna ska börja i sina förskoleklasser är det i huvudsak föräldrarna som ansvarar för inskolningarna. Skolorna inbjuder barn och föräldrar för att lära känna den nya skolmiljön. Förskolan inbjuds av vissa skolor till överlämningsamtal, alternativt att barnens nya lärare kan komma på besök till förskolan.

Bedömning i text

Utifrån de brister som fanns i verksamheten vid nuvarande chefs tillträde bedömer vi att förskolan har utvecklats på ett mycket positivt sätt. Vi bedömer också att förskolechefen har identifierat förskolans utvecklingsområden. Prioriteringarna i hennes omfattande arbete har gjorts på ett genomtänkt sätt. Vår bedömning är att arbetet i hög grad är kopplat till läroplanens målområden

Det systematiska kvalitetsarbetet med utvärdering och uppföljning bör utvecklas. Förskolans gemensamma mål och verksamhetens metoder att nå målen bör tydligare framgå.

Vi bedömer att arbetsklimatet är mycket gott vilket också pedagogerna uttrycker. Förskolechefen har en demokratisk ledarstil och medarbetarna får på ett bra sätt vara delaktiga i diskussioner som rör förskolans planeringar, utvärderingar och utvecklingsarbeten. Pedagogerna är nöjda med att deras tankar och idéer tas tillvara.

Den kompetensutveckling förskolechefen och pedagogerna fått under året genom arbete med läroplanen och sammankomster med ”föreståndargruppen” har gynnat verksamheten.

Samverkan inom och mellan skolformerna fungerar acceptabelt.

Bedömning enligt skala

Ej tillfredsställande	Tillfredsställande	God kvalitet	Mycket god kvalitet
1,0	2,0	3,0	4,0
☐	☐	☐	☒

Referenser

Arbetsplan för Barnstugan Bergendal. 2011
Ansvarsområden för personal
Dokumentationer: Bilder på avdelningarna och barnens portfoliopärmar/mappar.
Handlingsplan för att stänga på Barnstugan Bergendal
Hur vi ska dokumentera på Barnstugan Bergendal
Information från Barnstugan Bergendal (e-post 8 juni 2011)
Information till nya barn och föräldrar om hur allt fungerar på Barnstugan Bergendal
Inskolningsschema, Barnstugan Bergendal
Krishanteringsplan för Barnstugan Bergendal
Kundundersökning 2011
Kvalitetsredovisning för Förskolan Bergendal. Sollentuna kommun. 2009/2010
Likabehandlingsplan 2011-2012, Bergendals Barnstuga
Läroplanen för förskolan Lpfö 98. Reviderad 2011
Matsedel-Mellanmål
Mentor för ny personal 2011-08-16
Minnesanteckningar från föräldramötet 15/9-2011
Planering för Bergendals förskola ht 2011 och vt 2012
Rapport av tillsynsbesök – Bergendal 20101006
Rapport om utvecklingsarbete utifrån Tillsynsbesök 2010-10-06
Regler vid utflykt
Rutiner vid lek på gården
Rutiner vid måltider
Rutiner vid öppning mm
Samlingsschema
Samtalsunderlag
Schema Bergendal V6
Systematiskt kvalitetsarbete i fristående enhet, Förskolan Bergendal, 2011
Veckoplanering och grovplanering, Solrosorna vt 2012
Utvecklingssamtal HT 2011
Utvärdering av vt 2011. 2011-06-17
Utvärderingmall 16/12. Utvecklingssamtalen Ht 2011
Utvärderingmall 17/6 2011. Utvecklingssamtalen vt 2011
Veckoplanering
Verksamhetsberättelse för barnstugan Bergendal år 2011
Viktiga datum för vt 2012
Viloschema-Planeringstid
Våga Visa metodboken. 2011
Överlämnandeplan

